

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра економічної кібернетики бізнес-економіки та інформаційних систем

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

підпис

ініціали, прізвище

«__» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «**Економічна безпека підприємства**»

освітня програма

«Економіка підприємства»

спеціальність

051

Економіка

код

назва спеціальності

галузь знань

05

«Соціальні та поведінкові науки»

код

назва галузі знань

ступінь вищої освіти

бакалавр

бакалавр, магістр, доктор філософії

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна безпека підприємства» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри економічної кібернетики бізнес економіки та інформаційних систем Протокол від 30 грудня 2020 року № 7

Полтава _2020

Укладач: Рогоза М.Є., завідувач кафедри економічної кібернетики бізнес економіки та інформаційних систем, д.е.н., професор

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

Спеціальності

Ступеня

«Економіка підприємства»

051 Економіка

бакалавр

Перебийніс В.І

підпис

ініціали, прізвище

« _____ » _____ 20__ року

Розділ 1 «Опис навчальної дисципліни»

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Економічна безпека підприємства»

Місце в структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити: Основи економіки та діагностики економіки, Статистика та прикладна статистика, Бізнес-економіка, економетрика, Прогнозування соціально-економічних процесів, Глобальне бізнес-середовище</i> <i>Постреквізити: Управління проектами, Стратегія підприємства</i>	
Мова викладання	Українська	
Статус дисципліни _	Обов'язкова	
Курс/семестр вивчення	3 курс, 6 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	5 кредитів, модулів 2	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 150– загальна кількість:		
20 год. - лекції:		
40 год. - практичні (семінарські, лабораторні) заняття:		
90 год. - самостійна робота:		
- вид підсумкового контролю (ПМК):		

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Економічна безпека підприємств» є отримання знань про використання теоретико-методичних основ оцінки та аналізу стану економічної безпеки підприємства для формування навичок розробки практичних рекомендацій щодо зниження ризиків підприємства та розробки антикризових заходів.

1.2. Для досягнення мети поставлені такі **основні завдання**:

- надання студентам системи теоретичних і прикладних знань у сфері забезпечення економічної безпеки бізнесу.

- сформувати у студентів комплекс компетенцій, достатніх для роботи за фахом в галузі забезпечення економічної безпеки бізнесу.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Економічна безпека» є:

- концептуальна постановка завдання економічної безпеки підприємства;

- вивчення системи показників, яка найбільш оптимально характеризує складові економічної безпеки;

- виявлення стимулюючих або загрожуючих факторів;

- вивчення методичних підходів до оцінки ризиків у діяльності підприємства;
- вивчення комплексу рекомендацій для зниження ризиків підприємства та розробки антикризових заходів
- визначення напрямів мінімізації загроз економічній безпеці з урахуванням стратегічних пріоритетів соціально-економічного розвитку держави.

Розділ 2 Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

2.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Економічна безпека підприємств» є отримання знань про використання теоретико-методичних основ оцінки та аналізу стану економічної безпеки підприємства для формування навичок розробки практичних рекомендацій щодо зниження ризиків підприємства та розробки антикризових заходів.

2.2. Для досягнення мети поставлені такі **основні завдання**:

- концептуальна постановка завдання економічної безпеки підприємства;
- вивчення системи показників, яка найбільш оптимально характеризує складові економічної безпеки;
- виявлення стимулюючих або загрожуючих факторів;
- вивчення методичних підходів до оцінки ризиків у діяльності підприємства;
- вивчення комплексу рекомендацій для зниження ризиків підприємства та розробки антикризових заходів;
- визначення напрямів мінімізації загроз економічній безпеці з урахуванням стратегічних пріоритетів соціально-економічного розвитку держави;
- надання студентам системи теоретичних і прикладних знань у сфері забезпечення економічної безпеки бізнесу;
- сформувані у студентів комплекс компетенцій, достатніх для роботи за фахом в галузі забезпечення економічної безпеки бізнесу.

Таблиця 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання (ПР 1, ПР 2..).	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (загальні (ЗК 1) ... спеціальні (СК 1))
ПР 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.	ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і

Програмні результати навчання (ПР 1, ПР 2..).	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (загальні (ЗК 1) ... спеціальні (СК 1))
	технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ПР 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ПР 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.	ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ПР 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.	ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ПР 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.
ПР 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ПР 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ПР 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.
ПР 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати	СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані

Програмні результати навчання (ПР 1, ПР 2..).	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (загальні (ЗК 1) ..., спеціальні (СК 1))
отримані результати.	результати.
ПР 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.	СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
ПР 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.	СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.
ПР 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки	СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.
ПР 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.
ПР 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.
ПР 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.	СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
ПР 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.
	СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Розділ 3 «Програма навчальної дисципліни»

Тема 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Розвиток наукової категорії «економічна безпека», Проблеми та необхідність захисту підприємницької діяльності. Основні принципи та рівні економічної безпеки. Об'єкти економічної безпеки. Економічна безпека держави та регіону.

Тема 2. ПОНЯТТЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Сутність поняття «економічна безпека підприємства». Головна та функціональні цілі економічної безпеки підприємства. Об'єкти і суб'єкти економічної безпеки підприємства. Економічна безпека підприємства як елемент у системі економічної безпеки держави та її складові. Формування структури рівнів управління захистом підприємницької діяльності.

Тема 3. ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВА

Система економічного захисту підприємства. Система заходів забезпечення безпеки підприємства.

Тема 4. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Поняття загрози економічній безпеці, форми її прояву. Суб'єкти, які є носіями загроз. Види та класифікація загроз економічній безпеці.

Тема 5. СИСТЕМА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Сутність поняття «система економічної безпеки» СЕБ, її завдання. Принципи створення та елементи системи економічної безпеки (СЕБ) підприємства, її елементи. Характеристика системи економічної безпеки підприємства. Цілі, завдання та функції системи економічної безпеки підприємства. Людський фактор у системі захисту персоналу. Види співробітництва працівників на підприємстві.

Тема 6. СТРАТЕГІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Елементи стратегії економічної безпеки. Сутність та види стратегій економічної безпеки. Формування органів і механізмів забезпечення економічної безпеки підприємства. Функції управління безпекою бізнесу. Етапи управління безпекою бізнесу. Методи управління безпекою бізнесу. Алгоритм проведення функціонального аналізу заходів щодо забезпечення належного рівня економічної безпеки підприємства.

Тема 7. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Служба безпеки: цілі, задачі, структура, напрями діяльності. Кадрове забезпечення служби безпеки.

Тема 8. АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Підходи до дослідження економічної безпеки підприємства. Провідний функціональний рівень економічної безпеки підприємства.

Тема 9. МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Інтегральна оцінка рівня економічної безпеки підприємства. Значення і роль інтегральної оцінки рівня економічної безпеки. Поняття і сутність критерію економічної безпеки підприємства. Діагностика рівня економічної безпеки підприємства.

Тема 10. ОЦІНКА РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Відтворювальний, нормативний, графічний, ресурсний, функціональний, імовірнісний, системний методи визначення рівня економічної безпеки підприємства.

Тема 11. МОДЕЛЮВАННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Економічна сутність моделювання рівня економічної безпеки методом найменших квадратів. Фактори, які впливають на рівень економічної безпеки за багатофакторним кореляційно-регресійним аналізом. Економетричні моделі оптимізації рівня економічної безпеки підприємства.

Тема 12. КАРТА РИЗИКУ-ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Поняття карти ризиків. Зміст етапів картографування ризиків на підприємстві. Зміст кроків процесу розробки карти ризиків на підприємстві. Формування бізнес-моделі взаємозв'язку оцінки рівня економічної безпеки підприємства та заходів її забезпечення.

Розділ 4 Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни «Економічна безпека підприємства» (ДЕННА форма навчання з урахуванням самостійної та

аудиторної роботи)

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та практичного заняття в розрізі тем	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ					
<p>Тема 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>1.1 Розвиток наукової категорії «економічна безпека».</p> <p>1.2 Необхідність захисту підприємницької діяльності.</p> <p>1.3 Тлумачення, принципи та рівні економічної безпеки.</p> <p>1.4 Об'єкти економічної безпеки.</p> <p>1.5 Економічна безпека держави.</p> <p>1.6 Економічна безпека регіону.</p>	2	<p>Практичне заняття №1</p> <p>Тема: Теоретико-методологічні основи економічної безпеки підприємства</p> <p>Теоретичні питання: Сутність системи економічної безпеки підприємства</p> <p>Підходи до визначення сутності категорій безпеки, економічної безпеки, системи економічної безпеки та менеджменту безпеки, термінологічний взаємозв'язок понять в системі економічної безпеки. Класифікація загроз економічній безпеці підприємства (ЕБП). Способи забезпечення економічної безпеки підприємства (самостійне виконання)</p>	2	<p>1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою 1.</p> <p>2. Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю № 1.</p>	6
<p>Тема 2. ПОНЯТТЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>2.1 Історія і сутність поняття «економічна безпека підприємства».</p> <p>2.2 Головна та функціональні цілі економічної безпеки підприємства.</p> <p>2.3 Об'єкти і суб'єкти економічної безпеки підприємства.</p> <p>2.4 Економічна безпека підприємства як елемент у системі економічної безпеки держави</p> <p>2.5 Складові економічної безпеки підприємства.</p> <p>2.6 Формування структури рівнів управління захистом підприємницької діяльності. (самостійне виконання)</p>	1	<p>Практичне заняття № 2</p> <p>Тема: Управління системою економічної безпеки підприємства: сутність, завдання, суб'єкти, об'єкти та принципи</p> <p>Теоретичні питання: Складові елементи процесу управління системою економічної безпеки підприємства. Принципи побудови та функціонування комплексної системи економічної безпеки підприємства. Суб'єкти управління системою економічної безпеки. Логіко-структурна модель формування механізмів управління системою економічної безпеки підприємства. Впровадження сучасних</p>	2	<p>1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою 2.</p> <p>2. Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю № 2.</p>	6

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість ГОДИН	Назва теми та практичного заняття в розрізі тем	Кількість ГОДИН	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість ГОДИН
		технологій управління. Структурні принципи функціонування системи економічної безпеки підприємства. Структуризація процесу формування системи економічної безпеки підприємств.			
Тема 3. ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН 3.1 Система економічного захисту підприємства. 3.2 Система заходів забезпечення безпеки підприємства.	1	Практичне заняття № 3 Тема: Загрози економічній безпеці підприємства Теоретичні питання: Ризики і загрози економічній безпеці підприємств Сутність понять «виклик», «ризик», «загроза», «небезпека», їх ієрархічна схема відображення взаємозв'язку та вплив на економічну безпеку підприємства. Класифікація загроз, викликів та ризиків. Визначення ризиків у діяльності підприємства. Організація управління економічними ризиками в процесі підприємницької діяльності. Алгоритм формування системи економічної безпеки підприємства. (Самостійне виконання)	4	1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою 3. 2. Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю № 3.	8
Тема 4. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН 4.1 Поняття загрози економічній безпеці, форми її прояву. 4.2 Суб'єкти, які є носіями загроз. Види загроз. 4.3 Класифікація загроз економічній безпеці. (самостійне виконання)	2	Практичне заняття № 4 Тема: Загрози економічній безпеці підприємства: інформаційно-аналітичне середовище економічної безпеки підприємства Теоретичні питання: Поняття загрози економічній безпеці, форми її прояву Суб'єкти, які є носіями загроз. Види загроз Класифікація загроз економічній безпеці	4	1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою 4. 2. Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю № 4.	8
Тема 5. СИСТЕМА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН	2	Практичне заняття № 5 Тема: Система економічної безпеки підприємства: служба безпеки підприємства	4	1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою 5.	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість ГОДИН	Назва теми та практичного заняття в розрізі тем	Кількість ГОДИН	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість ГОДИН
<p>5.1 Сутність поняття «система економічної безпеки» СЕБ, її завдання.</p> <p>5.2 Принципи створення та елементи системи економічної безпеки (СЕБ) підприємства, її елементи.</p> <p>5.3 Характеристика системи економічної безпеки підприємства.</p> <p>5.4 Цілі, завдання та функції системи економічної безпеки підприємства.</p> <p>5.5 Людський фактор у системи захисту персоналу Види співробітництва працівників на підприємстві.</p>		<p>Теоретичні питання:</p> <p>Поняття служби безпеки підприємства як підсистеми підприємства.</p> <p>Порядок створення і ліквідації служби безпеки.</p> <p>Забезпечення служби безпеки нормативними документами, матеріально-технічними ресурсами, кадрами та коштами.</p> <p>Загальні функції та напрямки діяльності служби безпеки.</p> <p>Співпраця служби безпеки з іншими підрозділами підприємства.</p> <p>Режимна діяльність служби безпеки підприємств в системі економічної безпеки (СЕБП).</p> <p>(самостійне виконання)</p>		<p>2. Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю № 5.</p>	
<p>Тема 6. СТРАТЕГІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПЛАН</p> <p>6.1 Елементи стратегії економічної безпеки.</p> <p>6.2 Сутність та види стратегій економічної безпеки.</p> <p>6.3 Формування органів і механізмів забезпечення економічної безпеки підприємства.</p> <p>6.4 Функції управління безпекою бізнесу.</p> <p>6.5 Етапи управління безпекою бізнесу.</p> <p>6.6 Методи управління безпекою бізнесу.</p> <p>6.7 Алгоритм проведення функціонального аналізу заходів щодо забезпечення належного рівня економічної безпеки підприємства.</p>	2	<p>Практичне заняття № 6</p> <p>Тема: Стратегія економічної безпеки.</p> <p>Теоретичні питання:</p> <p>1 Елементи стратегії економічної безпеки.</p> <p>2 Сутність та види стратегій економічної безпеки.</p> <p>3. Формування органів і механізмів забезпечення економічної безпеки підприємства.</p> <p>4 Функції управління безпекою бізнесу.</p> <p>5 Етапи управління безпекою бізнесу.</p> <p>6 Методи управління безпекою бізнесу.</p> <p>7 Алгоритм проведення функціонального аналізу заходів щодо забезпечення належного рівня економічної безпеки підприємства.</p> <p>(Самостійне виконання)</p>	4	<p>1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою 6.</p> <p>2. Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю № 6.</p>	8
Всього по модулю	10		20		44
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ УНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА					
Тема 7. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	1	<p>Практичне заняття № 7</p> <p>Тема: Основні підходи до дослідження економічної безпеки підприємства:</p>	4	<p>1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою 7.</p>	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість ГОДИН	Назва теми та практичного заняття в розрізі тем	Кількість ГОДИН	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість ГОДИН
ПЛАН 7.1 Служба безпеки: цілі, задачі, структура, напрями діяльності. 7.2 Кадрове забезпечення служби безпеки.		Кадрова безпека в управлінні системи економічної безпеки підприємства (СЕБП). Теоретичні питання: Суть понять «лояльність персоналу» та «кадрова безпека» в СЕБП. Аналіз процесу впливу персоналу як ключової мікроекономічної загрози економічній безпеці підприємств. Фактори, що сприяють поширенню економічної злочинності. Характеристика персоналу за типами особистості як потенційної загрози. Взаємозв'язок процесу управління лояльністю працівників підприємства з рівнем його конкурентоспроможності та СЕБП. (Самостійне виконання)		2. Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю № 7.	
Тема 8. АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН 8.1 Підходи до дослідження економічної безпеки підприємства. 8.2 Провідний функціональний рівень економічної безпеки підприємства. (самостійне виконання)	1	Практичне заняття № 8 Тема: Моніторинг, прогнозування та контроль в управлінні системою економічної безпеки підприємства. Теоретичні питання: 1. Підходи до оцінювання стану економічної безпеки підприємства. 2. Індикатори оцінювання стану економічної безпеки підприємства за функціональними складовими. 3. Суть процесів моніторингу, прогнозування та контролю в системі економічної безпеки підприємства. 4. Рівні безпеки підприємства за функціональними складовими. 5. Прогнозування та контроль в управлінні системою економічної безпеки підприємства.	4	1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою 8. 2. Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю № 8.	8
Тема 9. МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ	2	Практичне заняття № 9	4	1. Опрацювати	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість ГОДИН	Назва теми та практичного заняття в розрізі тем	Кількість ГОДИН	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість ГОДИН
<p>РІВНЯ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>9.1 Інтегральна оцінка рівня економічної безпеки підприємства.</p> <p>9.2 Значення і роль інтегральної оцінки рівня економічної безпеки.</p> <p>9.3 Поняття і сутність критерію економічної безпеки підприємства.</p> <p>9.4 Діагностика рівня економічної безпеки підприємства.</p>		<p>Тема: Інтегральна оцінка рівня економічної безпеки підприємств</p> <p>Теоретичні питання:</p> <p>1. Значення і роль інтегральної оцінки рівня економічної безпеки.</p> <p>2. Поняття і сутність критерію економічної безпеки підприємства.</p> <p>3. Діагностика рівня економічної безпеки підприємства.</p> <p>(Самостійне виконання)</p>		<p>теоретичний матеріал за темою 9.</p> <p>2. Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю № 9.</p>	
<p>Тема 10. ОЦІНКА РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>10.1 Відтворювальний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства.</p> <p>10.2 Нормативний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства.</p> <p>10.3 Графічний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства.</p> <p>10.4 Ресурсний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства.</p> <p>10.5 Функціональний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства.</p> <p>10.6 Ймовірнісний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства.</p> <p>10.7 Системний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства.</p> <p>(самостійне виконання)</p>	2	<p>Практичне заняття № 10</p> <p>Тема: Методи визначення рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>Теоретичні питання:</p> <p>1 Відтворювальний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства.</p> <p>2 Нормативний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства.</p> <p>3 Графічний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства.</p> <p>4 Ресурсний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства.</p>	4	<p>1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою 10.</p> <p>2. Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю № 10.</p>	8
<p>Тема 11. МОДЕЛЮВАННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>11.1 Економічна сутність моделювання рівня економічної безпеки методом найменших квадратів.</p> <p>11.2 Фактори, які впливають на рівень економічної безпеки за багатофакторним кореляційно-</p>	2	<p>Практичне заняття № 11</p> <p>Тема: Економічна сутність моделювання рівня економічної безпеки методом найменших квадратів.</p> <p>Теоретичні питання:</p> <p>1. Фактори, які впливають на рівень економічної безпеки за багатофакторним кореляційно-регресійним аналізом.</p>	2	<p>1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою 11.</p> <p>2. Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному</p>	8

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та практичного заняття в розрізі тем	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
регресійним аналізом. 11.3 Економетричні моделі оптимізації рівня економічної безпеки підприємства.		2. Економетричні моделі оптимізації рівня економічної безпеки підприємства регресійним аналізом. 3 Економетричні моделі оптимізації рівня економічної безпеки підприємства. (Самостійне виконання)		заняттю № 11.	
Тема 12. КАРТА РИЗИКУ-ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН 12.1 Поняття карти ризиків. 12.2 Зміст етапів картографування ризиків на підприємстві Зміст кроків процесу розробки карти ризиків на підприємстві. 12.3 Зміст кроків процесу розробки карти ризиків на підприємстві. 12.4 Формування бізнес-моделі взаємозв'язку оцінки рівня економічної безпеки підприємства та заходів її забезпечення. (самостійне виконання)	2	Практичне заняття № 12 Тема: Організація управління підприємством на основі забезпечення його економічної безпеки. Карта ризику-ефективний інструмент оцінки економічної безпеки підприємства. Теоретичні питання: 1 Поняття карти ризиків.. 2 Зміст етапів картографування ризиків на підприємстві Зміст кроків процесу розробки карти ризиків на підприємстві. 3 Зміст кроків процесу розробки карти ризиків на підприємстві. 4 Формування бізнес-моделі взаємозв'язку оцінки рівня економічної безпеки підприємства та заходів її забезпечення.	2	1. Опрацювати теоретичний матеріал за темою 12. 2. Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю № 12.	6
Всього по модулю 2	10		20		46
ВСЬОГО	150		40		90

Розділ 5 «Система оцінювання знань студентів».

Таблиця 5. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
За умови підсумкового контролю – ПМК	
Поточне оцінювання (кількість балів за кожен модуль) з конкретизацією нарахованих балів за видами робіт. Модуль 1 (теми 1-6). (доповіді з реферативними повідомленнями та їх обговорення (до 5 балів); звітністю	30

за практичні заняття (до 5 балів).	
Модуль 2 (теми 7-12) (доповіді з реферативними повідомленнями та їх обговорення (до 5 балів); звітністю за практичні заняття (до 5 балів)	30
Тестування	40
Разом	100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6 «Інформаційні джерела»

Нормативно-правові документи:

1. Про затвердження Змін до Плану роботи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на 2019 рік і Змін до Плану роботи Комітетів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на 2019 рік [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua>

2. Про Антимонопольний комітет України. Верховна Рада України; Закон від 26.11.1993 № 3659-ХІІ. Редакція від 02.08.2017, підстава - 1555-VII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>

3. Про акціонерні товариства. Верховна Рада України; Закон від 17.09.2008 № 514-VI. Редакція від 01.01.2019, підстава - 2210-VIII. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua>

4. Про затвердження Принципів корпоративного управління. № 571, 11.12.2003. Прийняття від 22.07.2014. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>

5. Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку Президент України; Указ, Положення від 23.11.2011 № 1063/2011 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

6. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Президент України; Указ, Положення від 23.11.2011 № 1070/2011 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>

7. Про прокуратуру. Верховна Рада України; Закон від 05.11.1991 № 1789-ХІІ <http://zakon4.rada.gov.ua>

8. Про господарські товариства. Закон України Відомості Верховної Ради України (ВВР), № 1576-12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 357-V (357-16) від 16.11.2006. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>

9. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців. Закон України Відомості Верховної Ради України (ВВР), від 15.05.2003 р. № 755-ІУ // ВВР України. 2003. № 15. с. 203

10. Про охорону праці. Верховна Рада України; Закон від 14.10.1992 № 2694-ХІІ (Редакція станом на 18.11.2012). // ВВР України. 2012

11. Про Фонд державного майна України. Верховна Рада України; Закон від 09.12.2011 № 4107-VI [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>

12. Стратегія національної безпеки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.

13. Про основи національної безпеки України : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.

Основні джерела:

1. Васильців Т.Г., Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: Монографія. – Львів: Арал, 2008. – 384с. ISBN 978-966-397-101-2.-режим доступу - <http://ird.gov.ua/irdp/p20080802.pdf>.

2. Дробний Б. М., Кадрова та інтелектуальна безпека підприємства // Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького: [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/43_DWS_2015/Economics/10_203131.doc.htm

3. Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства: Навч. посіб./ Т. М. Іванюта, А. О. Заїчковський. – К.: ЦУЛ, 2009. – 256 с. – режим доступу - <https://subject.com.ua/pdf/61.pdf>.

4. Роженко О.В., Лекції з дисципліни «Управління економічною безпекою підприємства»[Текст] / Мво освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. ТуганБарановського, каф. підприємництва і торгівлі; уклад. О.В. Роженко. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. – 136с.- режим доступу - http://elibrary.donnuet.edu.ua/1422/1/Rozhenko_KL_2016_12.pdf

Додаткові джерела:

1. АКИМОВА Л. М., Становлення системи економічної безпеки держави в Україні: сутність, рівні, складники/ Публічне адміністрування: теорія та практика, 2018, вип. 1(19). – режим доступу - [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2018-01\(19\)/3.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2018-01(19)/3.pdf)

2. Барташевська Ю.М., Економічна безпека підприємства: фактори впливу та шляхи забезпечення (Університету імені Альфреда Нобеля)_ режим доступу - <http://www.economyandsociety.in.ua/journal-7/14-stati-7/520-bartashevska-yu-m> ;

3. Барташевська Ю.М., Економічна безпека підприємства: фактори впливу та шляхи забезпечення (Університету імені Альфреда Нобеля) / ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО- Випуск № 7 / 2016. – С.189-194._ режим доступу - http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/32.pdf

4. Варналій З. С. Економічна безпека: Навч. посіб. / за ред. З. С. Варналія. – К.: Знання, 2009. – 647 с.

5. Економічна безпека України: монографія/ [Федоренко В.Г., Грищенко І.М., Новікова О.Ф., Ольшанська О.В., Мельник А.О., Воронкова Т.Є., Денисенко М.П., Фащевський М. І., Махіня Р.А., Джинчарадзе Н.Г., Гайдуцький І. П., Борецька Н.П., Малютін О.К., Бреус С.В., Палиця С.В., Федоренко С.В., Грищенко А.І, Янковець Т.М., Шацька З.Я., Фокіна-Мезенцева К. В., Сидорчук О.Г., Кузнецова А. І., Пінчук Ю.Б., Пясківська М.С.]; за ред. В.Г. Федоренка, І.М. Грищенка, Т.Є. Воронкової – К. : ТОВ «ДКС центр», 2017. – 462 с.- режим доступу - https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/9337/2/Ekonomichna_bezpeka_Ukrainy_mono_Titul_Zmist_Vstup.pdf.

6. Козаченко Г.В., Адаменко Т.М., (Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля), Економічна безпека підприємства:аналіз наявних визначень. Режим доступу- http://reposit.nupp.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/PolNTU/170/%D0%9A%D0%BE%D0%B7%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%90%D0%B4%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%20%D0%BD%D0%B0%D1%8F%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%85%20.

7. Лебедко С. А. ,(Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного), Систематизація теоретичних підходів до визначення поняття «економічна безпека

8. Ортинський В. Л. Економічна безпека підприємств, організацій та установ Економічна безпека підприємств, організацій та установ: навч. посібник / В. Л. Ортинський, І. С. Керницький, З. Б. Живко . – Київ : Правова єдність, 2009 . – 542 с.

9. Отенко І. П. Економічна безпека підприємства: Навч. посіб./ І. П. Отенко, Г. А. Іващенко, Д. К. Воронков. – Харків: ХНЕУ, 2012. – 256 с.

10. Ярова Ю. О., Артеменко Л. П., Структура економічної безпеки підприємства в умовах кризи (Національний технічний університет України «КПІ») режим доступу - <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/80129>.

Інформаційні та електронні ресурси :

1. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів).

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського – www.biblvernad.org.ua.

3. Офіційний сайт Національного банку України- www.bank.gov.ua

4. Офіційний сайт Національного Комітету статистики України - www.ukrstat.gov.ua

5. Менеджмент. Бізнес. – www.management.com.ua.

Розділ 7 «Програмне забезпечення навчальної дисципліни»

Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office

- Microsoft PowerPoint;
- Microsoft Word;
- Microsoft Excel.